מהדורה למורה – מבנה הסיפור הקצר – דף תרגול (עולים)

דף תרגול על "הר הסיפור": חמשת שלבי העלילה, נקודת מפנה, פתיחה וסגירה, זמן ומקום, והמספר. כל הדוגמאות הן סיפורים ומשפטים מקוריים קצרים, כך שאפשר לתרגל לפני לימוד יצירה או אחריו.

מסלול עולים: גרסת עולים: מילון מילים בראש הדף, הוראות קצרות בעברית פשוטה, מחסן מילים להשלמות. מומלץ לעבוד בזוגות ולאפשר שימוש במילון.

מפתח תשובות

#	שאלה	תשובה / כיוון
1	איפה בסיפור מכירים את הדמויות והמקום?	ב – אקספוזיציה
2	מכתב שמשנה הכול – איזה שלב זה?	א – סיבוך
3	"אני זוכרת את היום שבו עברנו דירה." – מיהו המספר?	ג – מספר בגוף ראשון
4	כותב מתאר דקה אחת של המתנה בעמוד שלם. מה זה מלמד?	ב – שהרגע הזה חשוב ומתוח
5	בשיא יש הכי הרבה מתח.	נכון
6	נקודת מפנה יכולה להופיע רק בתחילת הסיפור.	לא נכון – נקודת מפנה יכולה להופיע לפני השיא, בתוכו, ולפעמים גם בסוף.
7	בסוף פתוח הקוראים מחליטים מה קרה.	נכון
8	סיפור שנגמר כמו שהתחיל – מבנה ____.	מעגלי
9	סדרו את הסיפור על הגשר מ־1 עד 5.	הסדר הנכון: א → ד → ה → ב → ג
10	חברו כל שלב למשפט.	1–ד, 2–ג, 3–א, 4–ה, 5–ב

#	שאלה	תשובה / כיוון
11	כתבו משפט פתיחה מותח לסיפור.	דוגמה: "הטלפון צלצל בדיוק כשהעוגה נכנסה לתנור." – פתיחה כזאת מכניסה מיד למתח ומעוררת סקרנות.
12	כתבו סיפור קצר עם התחלה, בעיה, שיא, פתרון וסוף. סמנו כל שלב.	קריטריונים: חמישה שלבים ברורים ומסומנים; נקודת מפנה מסומנת; זמן ומקום בפתיחה; שיא מתוח; סיום שמראה מה השתנה לעומת הפתיחה; לשון תקינה.

כרטיס יציאה – כיוון

1. בסיבוך מופיעה הבעיה והמתח מתחיל; בשיא המתח בשיאו והדמות חייבת להכריע. 2. "אחרי איזה רגע כבר אי אפשר לחזור למצב הקודם?" 3. תשובה אישית.

הדף מתאים לעמוד "מבנה הסיפור הקצר – דף תרגול" באתר. יצרה: רוית ראש בן ישי

מבנה הסיפור הקצר – דף תרגול – דף התלמיד/ה

מסלול: עולים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

מילים שכדאי לדעת

מילה	הסבר בעברית קלה	English
סיפור קצר	סיפור באורך קצר, עם עלילה אחת ומעט דמויות	short story
עלילה	רצף האירועים בסיפור	plot
אקספוזיציה	פתיחת הסיפור: מי, איפה ומתי	exposition
סיבוך	הבעיה שמתחילה את המתח	complication
שיא	רגע המתח הגדול ביותר	climax
התרה	הסוף: איך הבעיה נפתרת	resolution
נקודת מפנה	רגע שבו הכיוון של הסיפור משתנה	turning point
מספר	הקול שמספר את הסיפור	narrator
סוף פתוח	סיום שלא אומר בדיוק מה קרה – הקוראים מחליטים	open ending
מבנה מעגלי	הסיפור נגמר באותה תמונה שבה התחיל	circular structure

חלק א' – מושגי המבנה

סמנו תשובה אחת. כתבו נכון או לא נכון.

מחסן מילים: מעגלי

1. איפה בסיפור מכירים את הדמויות והמקום?

א) שיא ב) אקספוזיציה ג) התרה ד) סיבוך

2. מכתב שמשנה הכול – איזה שלב זה?

א) סיבוך ב) סיום ג) אקספוזיציה ד) התרה

3. "אני זוכרת את היום שבו עברנו דירה." – מיהו המספר?

(א) מספר יודע־כול (ב) מספר בגוף שלישי מוגבל (ג) מספר בגוף ראשון (ד) אין מספר

4. כותב מתאר דקה אחת של המתנה בעמוד שלם. מה זה מלמד?

(א) שהוא אוהב לכתוב הרבה (ב) שהרגע הזה חשוב ומתוח (ג) שזו טעות

(ד) שהזמן לא חשוב בסיפור

5. בשיא יש הכי הרבה מתח. ◯ **נכון** ◯ **לא נכון**

6. נקודת מפנה יכולה להופיע רק בתחילת הסיפור. ◯ **נכון** ◯ **לא נכון**

7. בסוף פתוח הקוראים מחליטים מה קרה. ◯ **נכון** ◯ **לא נכון**

8. סיפור שנגמר כמו שהתחיל – מבנה _____.

חלק ב׳ – בונים את ההר

סדרו לפי מספרים. חברו קו.

9. סדרו את הסיפור על הגשר מ־1 עד 5.

	שלב	מספר בסדר (1, 2, 3...)
א	בכפר קטן יש גשר עץ ישן מעל נחל, שכולם עוברים בו בזהירות	
ב	בלילה סוער כולם קושרים חבלים, והמים כמעט סוחפים את העמודים	
ג	הגשר מחזיק, ובאביב שתי המשפחות חונכות יחד גשר חדש	
ד	בחורף הגשם מתחזק, והגשר מתחיל לחרוק ולהתנדנד	
ה	שתי משפחות שהיו ברוגז שנים מגלות שרק יחד יוכלו לחזק אותו	

10. חברו כל שלב למשפט.

#		האות שלי		התאמה
1	אקספוזיציה	____	א	נועה מציגה את ציוריה מול כל השכנים באסיפה
2	סיבוך	____	ב	על הגג נפתחת פינת ציור לכל ילדי הבניין
3	שיא	____	ג	ועד הבית מחליט לנעול את הגג
4	התרה	____	ד	נועה, בת 12, אוהבת לצייר על גג הבניין
5	סיום	____	ה	השכנים מצביעים להשאיר את הגג פתוח פעם בשבוע

חלק ג' – כתיבה

כתבו לפי ההוראות.

11. כתבו משפט פתיחה מותח לסיפור.

12. כתבו סיפור קצר עם התחלה, בעיה, שיא, פתרון וסוף. סמנו כל שלב.

כרטיס יציאה

1. מה ההבדל בין סיבוך לשיא?

2. איזו שאלה עוזרת לזהות נקודת מפנה?

3. היום הבנתי ש...